EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2001/0270(CNS)

19.9.2007

*

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl kovos su tam tikrų formų rasizmu ir ksenofobija bei jų apraiškomis naudojant baudžiamosios teisės priemones
(11522/2007 – C6-0246/2007 – 2001/0270(CNS))

Pakartotinė konsultacija

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Martine Roure

Procedūrų sutartiniai ženklai

*	Konsultavimosi procedūra *balsavusių narių balsų dauguma*
**I	Bendradarbiavimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
**II	Bendradarbiavimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***	Pritarimo procedūra *visų Parlamento narių balsų dauguma, išskyrus EB sutarties 105, 107, 161 ir 300 straipsniuose bei ES sutarties 7 straipsnyje numatytus atvejus*
***I	Bendro sprendimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
***II	Bendro sprendimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***III	Bendro sprendimo procedūra (trečiasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendram tekstui*

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į Komisijos pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto pakeitimai

Parlamento pakeitimų tekstas paryškinamas ***pusjuodžiu kursyvu.*** Paryškinimas *paprastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pataisymams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....5

AIŠKINAMOJI DALIS.....10

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl dėl kovos su tam tikrų formų rasizmu ir ksenofobija bei jų apraiškomis naudojant baudžiamosios teisės priemones (11522/2007 – C6-0246/2007 – 2001/0270(CNS))

(Konsultavimosi procedūra)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Tarybos pasiūlymą (11522/2007),

– atsižvelgdamas į Komisijos ir Tarybos pasiūlymą (COM(2001)0664)[1],

– atsižvelgdamas į savo 2002 m. liepos 4 d. poziciją[2],

– atsižvelgdamas į ES sutarties 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

– atsižvelgdamas į ES sutarties 39 straipsnio 1 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C6-0246/2007),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 93, 51 straipsnius ir 55 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Teisės reikalų komiteto nuomonę (A6-0000/2007),

1. pritaria Tarybos pasiūlymui su pakeitimais;

2. ragina Tarybą atitinkamai pakeisti dokumento tekstą;

3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;

4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti savo pasiūlymą arba pakeisti jį nauju tekstu;

5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Tarybos siūlomas tekstas	Parlamento pakeitimai
	Pakeitimas 1 9a konstatuojamoji dalis (nauja)
	(9a) Su rasizmu ir ksenofobija susijęs teisės pažeidimas, padarytas vykdant profesinę veiklą, turėtų būti laikomas

[1] OL C 75 E, 2002 3 26, p. 269.
[2] OL C 271 E, 2003 11 12, p. 558.

sunkinančia aplinkybe, nes jis kartu yra piktnaudžiavimas ir yra ypač smerktinas.

Pagrindimas

Reikia vėl įtraukti šią konstatuojamąją dalį, kuri buvo pradiniame Komisijos pasiūlyme. Iš tiesų, kartais rasizmo ir ksenofobijos aukoms labai sunku pasinaudoti savo teisėmis. Dažniausiai tai pasiekiama pabrėžiant, kad toks pažeidimas, padarytas vykdant profesinę veiklą yra sunkinanti aplinkybė.

Pakeitimas 2
1 straipsnio 1 dalies c punktas

c) viešą pritarimą genocido nusikaltimams, nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams, kaip apibrėžta Tarptautinio Baudžiamojo Teismo Statuto 6, 7 ir 8 straipsniuose, nukreiptiems prieš asmenų grupę, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, religiją, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį, atsisakymą šiuos nusikaltimus pripažinti ar didelį jų menkinimą, kai veikos gali kurstyti smurtą ar neapykantą, ar yra nukreiptos prieš tokią grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį;	c) viešą pritarimą genocido nusikaltimams, nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams, kaip apibrėžta Tarptautinio Baudžiamojo Teismo Statuto 6, 7 ir 8 straipsniuose, nukreiptiems prieš asmenų grupę, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, religiją, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį, atsisakymą šiuos nusikaltimus pripažinti ar didelį jų menkinimą, ***arba*** kai veikos gali kurstyti smurtą ar neapykantą, ar yra nukreiptos prieš tokią grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį;

Pagrindimas

Turi būti įmanoma patraukti atsakomybėn už tyčines veikas, nurodytas šiame punkte, kai jos nekursto smurto ar neapykantos, nes atsisakymas genocido nusikaltimus pripažinti ar didelis jų menkinimas yra rasizmo forma.

Pakeitimas 3
1 straipsnio 1 dalies d punktas

d) viešą pritarimą nusikaltimams, apibrėžtiems Tarptautinio karo tribunolo įstatų, pridedamų prie 1945 m. rugpjūčio 8 d. Londono susitarimo, 6 straipsnyje, nukreiptiems prieš asmenų grupę, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, religiją, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį, atsisakymą šiuos nusikaltimus pripažinti ar	d) viešą pritarimą nusikaltimams, apibrėžtiems Tarptautinio karo tribunolo įstatų, pridedamų prie 1945 m. rugpjūčio 8 d. Londono susitarimo, 6 straipsnyje, nukreiptiems prieš asmenų grupę, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, religiją, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį, atsisakymą šiuos nusikaltimus pripažinti ar

didelį jų menkinimą, kai veikos gali kurstyti smurtą ar neapykantą, ar yra nukreiptos prieš tokią grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį;	didelį jų menkinimą, ***arba*** kai veikos gali kurstyti smurtą ar neapykantą, ar yra nukreiptos prieš tokią grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį;

Pagrindimas

Žr. pirmiau pateiktą pagrindimą.

Pakeitimas 4
1 straipsnio 1 dalies e punktas

e) taikydamos 1 dalį, valstybės narės gali pasirinkti, ar bausti tik už tas veikas, ***kurios gali trikdyti viešąją tvarką, ar už tas veikas, kurios yra grasinančios, užgaulios arba įžeidžiančios***.	e) taikydamos 1 dalį, valstybės narės gali pasirinkti, ar bausti tik už tas veikas, kurios ***yra grasinančios, užgaulios arba įžeidžiančios***.

Pagrindimas

Sąvoka „viešosios tvarkos trikdymas“ yra pernelyg neaiški, todėl ją reikia išbraukti.

Pakeitimas 5
1 straipsnio 1 dalies f punktas

f) 1 dalyje nuoroda į religiją turėtų būti taikoma bent tokioms veikoms, kurios yra pretekstas veikti prieš asmenų grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį.	f) 1 dalyje nuoroda į religiją turėtų būti taikoma bent tokioms veikoms, kurios yra pretekstas veikti prieš asmenų grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį. ***Tačiau valstybė narė negali atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės už kalbas ar veikas, kuriomis asmuo siekia kurstyti rasinę neapykantą.***

Pagrindimas

Ši dalis yra svarbus priemonių, priimtų siekiant kovoti su religiniais įsitikinimais pagrįstu rasizmu, apribojimas. Turi bent jau būti užtikrinama, kad už bet kokias kalbas ar veikas, kuriomis siekiama kurstyti rasinę neapykantą, būtų taikomos baudžiamosios sankcijos.

Pakeitimas 6

1 straipsnio 2 dalis

2. Bet kuri valstybė narė, Tarybai priimant šį pamatinį sprendimą, gali padaryti pareiškimą, kad atsisakymas pripažinti nusikaltimus, nurodytus 1 dalies c punkte ir (arba) d punkte, ar didelis jų menkinimas, bus baudžiamas ***tik tokiu atveju***, jei tokie nusikaltimai nustatyti galutiniu valstybės narės nacionalinio teismo ***ir (arba) tarptautinio teismo*** sprendimu.	2. Bet kuri valstybė narė, Tarybai priimant šį pamatinį sprendimą, gali padaryti pareiškimą, kad atsisakymas pripažinti nusikaltimus, nurodytus 1 dalies c punkte ir (arba) d punkte, ar didelis jų menkinimas, ***nebus*** baudžiamas, jei tie nusikaltimai ***tokiais buvo pripažinti nacionalinės teisės aktuose arba*** nustatyti galutiniu valstybės narės nacionalinio teismo sprendimu. ***Valstybė narė apie tai informuoja Komisiją.***

Pagrindimas

Straipsnius reikia suderinti su 10 konstatuojama dalimi, kurioje teigiama, kad siekdama kovoti su 1 dalies c ir d punktuose aprašyta tyčine veika valstybė narė gali patvirtinti vidaus teisės priemones, pvz., nacionalinės teisės aktus.

Pakeitimas 7
7a straipsnis (naujas)

	7a straipsnis ***Būtiniausios nuostatos*** ***1. Valstybės narės gali priimti arba palikti aukštesnį, negu numatytas šio pamatinio sprendimo nuostatose, apsaugos kovojant su rasizmu ir ksenofobija lygį.*** ***2. Šio pamatinio sprendimo įgyvendinimas jokiomis aplinkybėmis negali būti prielaida sumažinti valstybių narių jau užtikrintą apsaugos lygį srityse, reglamentuojamose šio pamatinio sprendimo.*** ***3. Niekas šiame pamatiniame sprendime negali būti aiškinama kaip valstybių narių pareigų, numatytų 1966 m. kovo 7 d. Tarptautinėje konvencijoje dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo, sumažinimas. Valstybės narės įgyvendina šį pamatinį sprendimą laikydamosi reikalavimo vykdyti minėtąsias pareigas.***

Pagrindimas

Į pamatinį sprendimą turi būti įtraukta atžangos neleistinumo sąlyga siekiant užtikrinti, kad jo

įgyvendinimas nelemtų dabartinės apsaugos, numatytos Direktyvos 2000/43/EB 6 straipsnyje (1 ir 2 dalys), susilpnėjimo. Į jį taip pat turi būti įtraukta nuostata, pagal kurią jo įgyvendinimas negali turėti įtakos jokioms pareigoms, privalomoms pagal Tarptautinę konvenciją dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo (3 dalis).

Pakeitimas 8
10 straipsnio 3 dalis

3. Per trejus metus nuo 10 straipsnio 1 dalyje nurodyto termino Taryba peržiūri šį pamatinį sprendimą. Rengdamasi šiai peržiūrai Taryba pasiteirauja valstybių narių, ar jos patyrė sunkumų teisminio bendradarbiavimo dėl 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų veikų srityje. Be to, Taryba gali paprašyti Eurojusto pateikti ataskaitą, atskleidžiančią, ar dėl nacionalinių teisės aktų skirtumų iškilo sunkumų, susijusių su valstybių narių teisminiu bendradarbiavimu šioje srityje.	3. Per trejus metus nuo 10 straipsnio 1 dalyje nurodyto termino Taryba peržiūri šį pamatinį sprendimą. Rengdamasi šiai peržiūrai Taryba pasiteirauja valstybių narių, ar jos patyrė sunkumų teisminio bendradarbiavimo dėl 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų veikų srityje, ir ***konsultuojasi su Europos Parlamentu. Atlikdama peržiūrą, Taryba atsižvelgia į Europos pagrindinių teisių agentūros ir šioje srityje dirbančių nevyriausybinių organizacijų nuomonę.*** Be to, Taryba gali paprašyti Eurojusto pateikti ataskaitą, atskleidžiančią, ar dėl nacionalinių teisės aktų skirtumų iškilo sunkumų, susijusių su valstybių narių teisminiu bendradarbiavimu šioje srityje.

Pagrindimas

Reikia, kad peržiūrint pamatinį sprendimą būtų konsultuojamasi su Europos Parlamentu ir taip pat apsvarstomos NVO ir Pagrindinių teisių agentūros nuomonės.

AIŠKINAMOJI DALIS

Įžanga

Pirmasis 2007 m. rugpjūčio mėnesio Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros pranešimas rodo, kad rasistinių nusikaltimų daugėja ne mažiau kaip 8 Europos Sąjungos valstybėse narėse. Kaip teigiama pranešime, „smurtas ir rasistiniai nusikaltimai išlieka sunki visos Europos socialinė liga.“ Tai dar kartą patvirtina aktyvios kovos su rasizmu, netolerancija ir ksenofobija Europos lygmeniu svarbą.

Visos ES valstybės narės yra sukūrusios tam tikrus įstatymus, skirtus kovai su rasizmu ir ksenofobija, tačiau šie įstatymai skiriasi. Jų įvairovė lemia būtinybę suderinti šiuos įstatymus Europos lygmeniu, siekiant užtikrinti veiksmingą kovą su rasizmu ir ksenofobija valstybėse narėse ir Europoje.

Istorija

Taryba 1996 metais patvirtino Bendruosius veiksmus 96/443/TVR dėl kovos su rasizmu ir ksenofobija. Šiame dokumente įtvirtintos nuostatos, kuriomis siekiama suvienodinti valstybių narių baudžiamąją teisę bei pagerinti tarpusavio pagalbą kovos su rasizmu ir ksenofobija srityje.

Komisija 2001 m. lapkričio mėnesį pateikė pasiūlymą dėl pamatinio sprendimo dėl kovos su rasizmu ir ksenofobija[1]. Šis pasiūlymas turėjo du tikslus: tokiems pat rasistiniams ir ksenofobiniams veiksmams visose valstybėse narėse taikyti tas pačias baudžiamąsias sankcijas bei pagerinti teismų bendradarbiavimą šioje srityje. Be to, naujovė, palyginti su Bendraisiais veiksmais, buvo tai, kad vietoj šių veiksmų kriminalizavimo ir nusižengimo dvigubo apkaltinimo principui valstybės narės buvo įpareigotos imtis priemonių ir už tokius veiksmus bausti kaip už nusikalstamus.

Nepaisant daugelio diskusijų Taryboje dėl šio dokumento nebuvo pasiekta susitarimo. Italijos delegacija, iki tol visada prieštaravusi šiam pasiūlymui ir 2003 metais pateikusi alternatyvų dokumentą, 2006 metais atsisakė savo prieštaravimų. Tai leido pradėti naują diskusiją dėl kompromiso, pasiekto pirmininkaujant Liuksemburgui 2005 metais. Taryba, jai pirmininkavusios Vokietijos dėka, 2007 m. balandžio 19 d. pasiekė politinį susitarimą[2].

Europos Parlamentas pirmąją nuomonę priėmė 2002 m. liepos 4 d. (Ceyhun pranešimas – T5-363/2002[3]). Ši nuomonė buvo pagrįsta pirminiu 2001 m. Komisijos pasiūlymu. Tačiau Tarybos pasiūlytas tekstas yra daugelio derybų metų rezultatas, todėl jis iš esmės skiriasi. Taigi reikėtų iš naujo dėl jo konsultuotis su Europos Parlamentu.

Pranešėjos pozicija

Pranešėja patenkinta, kad Tarybai pagaliau pavyko pasiekti susitarimą dėl pasiūlymo dėl

[1] COM(2001)664, OL C 75 E, 2002 3 26, p. 269.
[2] Dokumentas 5118/07 DROIPEN 1.
[3] OL C 271 E, 2003 11 12, p. 379.

pamatinio sprendimo dėl kovos su rasimu ir ksenofobija. Iš tiesų Europos Sąjungos piliečių pagrindinių teisių apsauga bei jų puoselėjimas, o ypač kova su rasizmu ir ksenofobija, yra svarbus Europos Sąjungos prioritetas. Todėl tai, kad Tarybai nepavykdavo pasiekti susitarimo dėl pamatinio sprendimo, kėlė didelį nerimą. Būtina, kad Europos Sąjunga, priimdama šį dokumentą, paskelbtų garsią politinę žinią, pasisakydama už pagrindines teises.

Pranešėja vis dėlto apgailestauja, kad Tarybos parengtam dokumentui trūksta ambicingumo ir jis nebus pajėgus įveikti politinio iššūkio, kurį meta kova su rasizmu ir ksenofobija. Tenka apgailestauti, kad jame liko tik nedaugelis 2001 m. Komisijos pasiūlymo elementų, kuriuos Europos Parlamentas norėjo sustiprinti savo pirmajame pranešime. Būdama įsitikinusi, kad būtina rasti kompromisą, bei suprasdama sunkumus, pranešėja apgailestauja, kad kompromisas buvo rastas teisinės pasiūlymo dėl pamatinio sprendimo kokybės sąskaita. Ji ypač susirūpinusi dėl to, kad sprendimo taikymo sritis buvo gerokai susiaurinta. Taip pat apmaudu, kad įžeidimas arba vadovavimas rasistinei grupei nėra laikomas nusikaltimu, kaip tai siūlė Komisija.

Be to, pranešėjos nuomone, papildomas apribojimas taikymo sričiai, įvedus 1 straipsnio 1 dalies f punktą, pagal kurį iš taikymo srities pašalinama dalis rasizmo religijos pagrindu nuostatų, yra perteklinis ir turi būti pakeistas, siekiant garantuoti, kad ši rasizmo forma būtų baudžiama, kaip ir kitos formos. Tai pasakytina ir apie būtinybę, kad veiksmai, numatyti 1 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose, skatintų „smurtą ar neapykantą“. Genocido nusikaltimų sumenkinimas yra rasizmo forma ir valstybės narės turi už tai bausti, net jei tuo neskatinama neapykanta arba smurtas.

Vis dėlto pranešėja mano, kad šis pamatinis sprendimas yra pirmasis svarbus žingsnis veiksmingesnės kovos su rasizmu ir ksenofobija Europos lygmeniu link bei minimalus šios srities suderinimas. Jo priėmimas išlieka labai svarbus. Tačiau pranešėja laikosi nuomonės, kad Europos Sąjunga turės eiti gerokai toliau, persvarstydama šį pamatinį sprendimą praėjus trejiems metams. Todėl ji siūlo įtraukti straipsnį (7a straipsnis (naujas)), kuriame taip pat numatoma ir negaliojimo nustatant mažesnę apsaugą sąlyga, siekiant, kad pamatinis sprendimas nesusilpnintų veikiančios apsaugos pagal Rasių lygybės direktyvos (2000/43/EB) 6 straipsnį, bei garantuojama, kad pamatinis sprendimas nesuteiks galimybės taikyti mažesnę apsaugą nei ta, kurią numato Tarptautinė konvencija dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo.

Pranešėja primena, kad norint užtikrinti kovos su rasizmu veiksmingumą, šis pamatinis sprendimas turi būti sudedamoji visų Europos Sąjungos priemonių, skirtų kovai su visų formų diskriminacija, dalis. Iš tiesų paskutinis Pagrindinių teisių agentūros pranešimas rodo, kad rasinė diskriminacija išlieka, ypač darbo, švietimo ir apgyvendinimo srityse. Būtent todėl šį pamatinį sprendimą dėl rasizmo turėtų papildyti bendros direktyvos dėl kovos su visomis diskriminacijos formomis, nurodytomis Sutarties 13 straipsnyje, priėmimas.

Galiausiai pranešėja apgailestauja, kad pamatinio sprendimo dėl kovos su rasizmu ir ksenofobija reikšmė buvo apribota, taikant vienbalsiškumo Taryboje taisyklę bei paprastą konsultavimąsi šioje srityje su Europos Parlamentu. Ji pabrėžia perėjimo prie kvalifikuotos daugumos bei bendro sprendimo priėmimo visam trečiajam ramsčiui svarbą.